75 років Служби Народові

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 20. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 31-го СІЧНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, JANUARY 31, 1968 No. 20. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 30 січня, 1968

В АМЕРИЦІ

ПРОПОНУЮТЬ ЗМІНИ В ПОДАТКУ на соціяльне забезпечення. Неприбуткова Корпорація Податкова Фундація стверджує, що родина з чотирьох осіб, згідно з новим законом, платитиме майже стільки само податку на соціяльне забезпечення, скільки федерального податку, якщо її річний прибуток становитиме 5,000 дол. При менших прибутках податок на соціяльне забезпечення буде більший, від федерального податку. Ця Фундація пропонує або зменшити ставки на соціяльне забезпечення тим, що менше заробляють, або збільшити висоту оподаткованих прибутків.

ДОРАДНИКИ МИШИГЕНСЬКОГО ГУБЕРНАТОРА ДЖОРДЖА РОМНІ звернулися до головного прокуратора стейту Орегон, де 28-го травня відбудуться правибори, щоб він вирішив, чи Ромні має право бути президентом ЗДА, хоч він народився 8 липня 1907 в Мехіко з американських батьків. Конституція вимагає, щоб президент ЗДА був „природним американським громадянином". Дехто сумнівається, чи мишиґенський губернатор є „природним громадянином" ЗДА, і досі цієї справи ніхто не порушував у судових інстанціях. Сам Ромні уважає себе за природного американця, бо його батьки були американськими громадянами тоді, коли він народився, хоч це і було поза межами ЗДА.

РОЗПРИСКУЮТЬ ВАКЦИНУ ПРОТИ ФЛЮ в носі і в горлі, а не через іньєкції, як це було досі. Про це доповідав на зборах Американської Федерації для клінічних дослідів в Ню Орліні д-р Роберт Г. Валдман. Дотеперішнє пробне лікування виявило, що розприскування вакцини є успішніше, як щеплення вакциною. Вакцина проти азійської інфлюенци не має запаху і жадного смаку. Іньєкції заносять вакцину до крови, а інфлюенца не є недугою крови, тільки віддихового тракту. Інгаляція вакцини допомагає організмові витворювати протитільця в тих частинах віддихового тракту, де міститься інфекція вірусами.

АРГЕНТИНСЬКА ПОЛІЦІЯ ПОВІДОМЛЯЄ, що в цьому місяці почалася кампанія проти „гіппіс", в самому місті Буенос Айрес змусили обстригти довге волося понад 200 юнаків, при чому 108 були заарештовані. Між заарештованими були і 6 дівчат, яких зараз випущено на волю. Нагінка на гіппіс-ів почалася 6-го січня. Гіппісів пізнають по довгому волоссю, закордонному вбранні та по ґудзиках аби знаках - відзнаках з англійськими написами. Арештують студентів, які на вулицях співають і грають на гітарах. Тих, які не можуть виказатися перед поліцією, з чого вони живуть, засуджують до місячної в'язниці як волоцюг.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР АЛЕКСЄЙ КОСИҐІН заявив, що „співпраця між Совєтським Союзом і ЗДА неминуча, тому, що такі дві великодержави у світі не можуть поводитись інакше, як тільки співпрацювати. Наш нарід щораз більше освідомлює це і така співпраця мусить базуватись на боротьбі за мир. Ми повинні вести ту боротьбу і рішуче змагатися проти агресії і воєн". Свою заяву Косиґін зробив в інтерв'ю на сторінках „Лайфу" з дати 2 лютого ц. р. Але більшу частину того інтерв'ю Косиґін присвятив лайці проти Америки за В'єтнам і її політику на Середньому Сході, де ЗДА протиставляться совєтській імперіялістичній політиці.

ПАПА ПАВЛО VI ПІДТРИМАВ У СВОЇЙ ПРОМОВІ в неділю 28 січня, що її виголосив з вікна свого помешкання у Ватиканському палаці до маси народу на площі св. Петра, Пастирський Лист італійських єпископів, в якому вони таврували порнографічну літературу й епідемію розводів. Італійські єпископи поручали виборцям у недалеких парляментарних виборах в Італії голосувати на кандидатів, які стоять на принципах християнської єдности і зберігання християнських чеснот в родинному і громадському житті.

У ПЕЙПІНҐУ ПРИЙШЛО ДО КРИВАВОЇ БІЙКИ між „активістами", звеличниками Мао Тсе-тунґа, і „контрреволюціонерами", якими виявилися залізничні робітники. Коли група „маоїстів" прийшла на залізничну станцію в Пейпінґу з агітаційною кампанією в честь Мао Тсе-тунґа — залізничні робітники кинулися на пропаґаторів і побили яких 100 „активістів". Поліція арештувала сімох залізничників. Повідомила про це китайська преса в Пейпінґу.

Д-Р КРИСТІЯН БАРНАРД ПРИБУВ ДО РИМУ і зголосився на авдієнцію до Папи Павла VI. Д-р Барнард є тим південно-африканским хірурґом, який перевів голосні на ввесь світ перещеплювання серця. Папа розмовляв з тим лікарем більше пів години, бажав йому успіхів в його дальшій праці та висловив певність, що медицина инайде нов способи лікування і продовження життя людям. Моральна сторінка перещеплювання людських органів в чужі організми не була заторкувана.

УРЯД І ВІЙСЬКОВІ ВЛАСТІ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ПРОТИВЛЯТЬСЯ РЕКРУТУВАННЮ 18-річних юнаків, дозволяють на переривання військових маршів на 3-годинний „полуденок", всі державні установи мають з правила щоденно 3-годинну перерву на „обід", а уряд, усупереч кількакратним обіцянкам, далі толерує загальну корупцію в адміністраційному апараті — від гори до споду. Американський сенатор Едвард Кеннеді, який тількищо вернувся з Південного В'єтнаму, таврує такий стан.

У ШВАЙЦАРІЇ ЛЯВІНИ ВБИЛИ ПІД КІНЕЦЬ ТИЖНЯ НАЙМЕНШЕ 20 ОСІБ. 11 осіб згинуло, коли моґутня лявіна впала на схоронище у світовому центрі зимових спортів в Давосі у Швайцарії. Згинули також дві жінки і двоє дітей в хатині, яку вони винаймили, прибувши туди на відпочинок і лещатування. В багатьох пунктах припинено залізничний і дорожний рух.

ІЗРАЇЛЬ ПОГОДИВСЯ У ПРИНЦИПІ НА ОЧИЩЕННЯ ЧАСТИНИ СУЕЗЬКОГО КАНАЛУ, але тільки для того, щоб звільнити заблькованих там від початку червня мин. року 15 чужих кораблів. Зате Ізраїль противиться очищенню цілого каналу й відновленню тамошнього корабельного руху, поки Єгипет не погодиться, що по Суезькому каналі мають право плисти також ізраїльські кораблі, чи пак чужі кораблі з товарами для Ізраїлю. Займаючи східній беріг Суезького каналу — Ізраїль панує своєю артилерією над більшою частиною каналу.

ПРЕЗИДЕНТ ПРЕДЛОЖИВ БЮДЖЕТ В СУМІ $186 БІЛЬЙОНІВ

ДЕФІЦИТ ПЕРЕДБАЧЕНИЙ В СУМІ $20 БІЛЬЙОНІВ; УРЯД ПРОЄКТУЄ ЗБІЛЬШИТИ ПРИБУТКОВІ ПОДАТКИ

Вашинґтон. — Президент Джансон 29-го січня переслав до Конґресу проєкт федерального бюджету на фінансовий рік 1969 в сумі 186.1 більйона дол. Президент заявив, що він складав цей рекордово високий бюджет на основі ощадности, призначаючи федеральні витрати в першу чергу на такі цілі, які повинні бути здійснені. Новий бюджет є на 10.4 більйона дол. більший в порівнянні з тим який передбачається на цей фінансовий рік, що закінчиться 30-го червня 1968. Третина з цього збільшення призначена на оборонні цілі, а решта на збільшені витрати соціяльного забезпечення, на відсотки від федеральних боргів та на більші платні для федеральних урядовців. Цьогорічне збільшення видатків є менше в порівнянні з попередніми трьома федеральними бюджетами, коли збільшувалися видатки на війну у В'єтнамі. Та все таки передбачений дефіцит в сумі 20 більйонів дол., якщо не будуть збільшені пробуткові податки, про що Уряд знов просить Конґрес. Коли б збільшили податки, то передбачається, що дефіцит виносив би тільки 8 більйонів дол. В новому бюджеті передбачені такі прибутки: з особистих податків 80.9 більйона дол., з подтків від корпорацій — 34.4 більйона доларів, з податків від продажу — 14.7 більйона дол. Разом 178.1 більйон дол. Федеральні видатки передбачені в такій висоті: на оборону — 79.789 більйона дол., на міжнародні справи і фінанси — 5.155 більйона дол., на космічну програму — 4.573 більйона дол., на рільництво 5.609, на природні ресурси — 2.490 більйона дол., торгівля і транспорт — 8.124 більйона дол., на опіку над здоров'ям і на добродійність — 51.407 більйона дол., на освіту — 4.699 більйона дол., на відсотки від федеральних боргів — 14.400 більйона дол., на ветеранів — 7.342 більйона дол., Федеральний Уряд — 2.790 більйона дол. Разом витрати становлять — 186.062 більйона дол. На кожний доляр у прибутках складаються такі приходи: 43 центи з індивідуальних податків, 18 центів з податків від корпорацій, 22 центи з соціяльного забезпечення, решта з інших прибутків. З кожного доляра видається на такі цілі: 43 центи на оборону (в тому 14 центів на В'єтнам), 20 центів на соціяльне забезпечення, 11 центів на освіту та на деякі цілі соціяльної програми, 13 центів на інші цілі. В політичних колах звертають увагу на це, що Конґрес холодно прийняв проєкт нового бюджету.

У В'єтнамі відкликано новорічне перемир'я внаслідку атак комуністів

Сайгон. — Південно - в'єтнамський президент Нгуєн Ван Тіє проголосив відкликання перемир'я, передбаченого на вівторок - середу 30 і 31 січня ц. р. у зв'язку з буддистським Новим Роком, що його святкують скрізь на Далекому Сході, як свято „тет". Комуністи запропонували були 6-тиденне перемир'я, але альянти погодились тільки на 36-годинне перемир'я, щоб не давати нагоди комуністам переводити в тому часі перегрупування військ і приготування до нових дій. Те перемир'я повинно було розпочатись у вівторок 30 січня о год. 6 попол. далекосхіднього, чи пак о год. 5 ранку східньо - американського часу. Однак напередодні (у В'єтнамі був уже вівторок) південно - в'єтнамські партизани перевели скоординовану атаку проти цілого ряду міст. Обстріляно мінометами велику американську летунську базу в Дананґ, при чому знищено 6 американських літаків і сьомий пошкоджено, а кількасот повстанців вдерлися на вулиці того міста й почали стріляти на всі сторони із автоматів. Счинилась паніка. Бої довго ще продовжувались на передмістях міста з групами напасників. Також проти шістьох інших провінційних столиць комуністичні повстанці повели атаки, однаково в центральній частині краю, як і на його узбережжі. Неспокійне перемир'я існувало тільки в столиці Південного В'єтнаму Сайґоні; американські вояки, моряки й летуни дістали заборону появлятись на вулицях міста впродовж трьох днів. Водночас в північних провінціях Південного В'єтнаму американські й південно - в'єтнамські війська приготовлялись зустріти північно - в'єтнамську офензиву. Речник американського командування заявив, що Північний В'єтнам не переводить вже „інфільтрації", а повів одверту інвазію, вступивши на терен Південного В'єтнаму трьома - чотирма реґулярними піхотними дивізіями. Загально вважають, що велика битва в обширі Хезань зараз на південь від так званої здемілітаризованої зони — неминуча. З комуністичного боку зосереджено там до 40.000 реґулярного війська і коло 10.000 допоміжних частин — ракетних з'єднань, артилерії, інженерських частин і інших.

У справі корабля „Пуебло" продовжується дипломатична акція

Об'єднані Нації. — Засідання Ради Безпеки Об'єднаних Націй, призначене на понеділок 29-го січня пополудні, відкликано, щоб дати змогу дипломатам продовжувати „приватні" розмови з ціллю знайти вихід з сліпої вулиці, в яку зайшли заходи щодо повернення Америці корабля „Пуебло" і його залоги, схоплених північними корейцями 10 днів тому. Керівні американські чинники буцім-то рахуються з тим, що ті дипломатичні заходи триватимуть два-три тижні, поки Північна Корея поверне корабель і 83-ох членів його залоги. З американського боку заявлено, що найголовнішою справою є звільнення 83-ох схоплених американських моряків. Загально припускають, що північні корейці тільки відгрожуються переведенням над схопленими моряками „суду", як над „воєнними злочинцями". Американський уряд проголосив, що такий „суд" тільки загострив би цілу справу. У сфабрикованому комуністами „признанні" капітана названого американського корабля Ллойда М. Бучера був такий уступ, що той капітан ніби звертається з просьбою до північно - корейських властей, щоб вони виявили своє „милосердя" і „дарували вину" полоненим та звільнили їх, бо дома чекають на них їхні жінки й діти; можна припускати, що комуністи написали такий зворот, маючи згори рішення звільнити полонених.

КОНҐРЕС ЗДА ВІДЗНАЧИВ 50-РІЧЧЯ ПРОГОЛОШЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УНР МОЛИТВАМИ ТА ЗАЯВАМИ ЧИСЛЕННИХ ЗАКОНОДАВЦІВ

Вашинґтон. — Конґресовий Протокол (Congressional Record) з 22 і 23-го січня у великій мірі виповнений матеріялами, що відносяться до проголошення повної державної незалежности і суверенности Української Народної Республіки 50 років тому, комуно-московську аґресію на Україну та невпинну боротьбу українського народу за відновлення своєї державної суверенности. У понеділок, 22-го січня, наради Сенату започаткував молитвою в намірениі українського народу веч. о. прот. Теодор Білецький з українського православного катедрального храму св. Володимира в Шикаґо. Після того відповідні заяви склали сенатори Лавші, Киртіс, Прокcмаєр, Йонґ, Ґріффін, Джевітс, Нелсон та інші. Чергового дня, 23-го січня, молитву в Палаті Репрезентантів в такому ж намірениі провів о. Ярослав Данильчук з української католицької церкви св. Трійці в Карнеґі, а відповідні заяви склали конгресмени Флад, Форд, Клеппе, Белл, Келі, Бав, Делені, Ейлберг, Буканан, Ровдс, Ґаллаґер, Нелсен, Бейтс, Ланґен, Квай, Фассел, Морфі, Дервінскі, Ст. Гермейн, Медден, Паттен, Браско, Рот, Морґан, Недзі, Бирк, Адер, Дулскі, Лукенс, Фултон, Родіно, Онс, Ірвін, Ґрін, Тензес, Ендрус, Вайдлер, Дінґелл, Вільям Форд, Аннизію, Фарбстейн та ін. Конґресмен Флад при своїй заяві подав до Конґресового Протоколу велику частину матеріялів, схвалених першим Світовим Конґресом Вільних Українців, включно із текстом односторінкового оголошення, що з тієї нагоди було подане в New York Times. Також інші законодавці при своїх заявах подавали передані їм українські заяви, зокрема виступи проф. Л. Добрянського, проголошення УККА і АБН, а конгресмен Родіно долучив текст вступної статті ред. Зенона Снилика до програмки святкувань 22-го січня в Іст Орендж. Заяви законодавців з нагоди 50-річчя проголошення Української Державности продовжуються і в дальших Конґресових Протоколах.

Три тисячі осіб взяло участь у святкуванні Золотих Роковин у Гартфорді, Конн.

Гартфорд, Конн. (І.К.). — В неділю 28 січня у великій залі опери і балету Бушнел Меморіял українці Гартфорду і стейту Коннектикат відзначили Золоті Роковини Української Національної Революції і відновлення Української Держави. Цьогорічне святкування було дійсною маніфестацією. Біля три тисячі людей взяло в ньому участь. Заступник губернатора, мейори міст, ген. Павло Шандрук, гол. предс. УНС і екзекутивний заступник президента УККА Йосип Лисогір, кільканадцять священиків та визначні особи американського політичного й наукового світу заповнили перші ряди цієї репрезентативної залі. Свято відкрив голова Відділу УККА інж. Олександер Пришляк, а програмою провадив Іван Чернига. Доповідь українською мовою виголосив ген. Павло Шандрук, а англійською — Йосип Лисогір. У свойому привіті заст. губернатора А. Фрассінеллі дав доказ, що українська проблема не є для нього чужою. Мистецька частина програми вповні оправдала свою назву. Хор „Думка" з Ню Йорку під дириґентурою проф. Берника відспівав дев'ять пісень, а оперова співачка Марта Кокольська чотири пісні. Багато з присутніх мали нагоду почути п-і Кокольську перший раз, висловлюючи надію, що вона ще колись загостить до нас. Маестро В. Цісик і Марія Цісик виступали із скрипковим та фортепіяновим солями. Свято закінчено величним „Владико неба і землі" у виконанні хору „Думка" із сольом Марти Кокольської. На фортепіяні акомпаніював проф. Ол. Омельський. Приємно теж відмітити, що Виставка Українського Мистецтва, зорганізована Відділом УККА за ініціятивою Івана Селемана в Головній Публічній Бібліотеці, продовжена ще на один місяць. Це сталося на прохання Управи бібліотеки й за це треба віддати кредит організаторам, паням Мирославі Солук, проф. Ірині Скочдополь, Іванні Чернига та пп. Романові Соболь і Володимирові Салякові за їхнє вміле, з естетичним смаком урядження виставки. Успішне переведення святкувань треба завдячувати утвореним комісіям свята, що виконали сумлінно перебрані зобов'язання, а особливо голові Відділу УККА інж. О. Пришлякові, що був мотором усіх комісій. Після концерту відбулося в залі місцевої української католицької школи прийняття для учасників програми свята та почесних гостей. Прийняття влаштували Відділ УККА, місцевий хор та Відділ Союзу Українок Америки.

Громада в Елизабеті ювілейним бенкетом відзначила 50-річчя УНР

Елизабет. — Місцева Українська Громада під проводом Громадського Комітету Українських Організацій та Відділу УКК відзначила 50-річчя проголошення повної незалежности Української Народної Республіки Ювілейним Бенкетом, що відбувся тут в Українському Народному Домі в суботу, 27 січня о год. 6-ій вечора з участю 250 осіб. Програму відкрив заступник голови Громадського Комітету Едвард Гриценко. Після відспівання американського національного гимну, місцевий український католицький парох о. Йосиф Федорек провів молитву. Товстмайстром бенкету був Степан Урбан. Під час прийняття місцевий хор „Боян" під дириґентурою проф. Р. Левицького виконав Недільського „Засяло сонце", привітальне слово українською мовою виголосив голова Відділу УККА Мирон Пінковський, а англійськой мовою Василь Полевчак. Святочну промову виголосив президент УККА проф. Лев Добрянський. Окремі привітання виголосили повітовий лідер Демократичної партії Джеймс Кіннелі, посадник міста Томас Данн, який раніше видав проклямацію з проголошенням 22-го січня „Днем Української Незалежности" в місті, та екзекутивний віце-президент УККА і віцепрезидент Секретаріяту СКВУ Йосип Лисогір. Сенатор Вілліямс, конґресмени Дваєр і Ґаллаґер та інші надіслали письмові привітання. В концертовій частині програми виступали співачка Анна Ґавдяк при фортепіяновому супроводі Євгенії Вольц, бандуристи Вол. Юркевич і Роман Левицький та згаданий вже хор „Боян". Кінцеву молитву провів о. Федорек.

Уряд ЗДА безкомпромісово підтримує справу самовизначення — запевняє амбасадор Ґолдберґ

UNITED STATES REPRESENTATIVE TO THE UNITED NATIONS

799 United Nations Plaza
New York, N. Y. 10017

January 19, 1968

Mr. Joseph Lesawyer
Vice President
World Congress of Free Ukrainians
302 West 13th Street
New York, New York 10014

Dear Mr. Lesawyer:

This will acknowledge receipt of the copy of the Memorandum to the Secretary General of the United Nations from the World Congress of Free Ukrainians, and the accompanying documentation. It will be studied and retained by the United States Mission to the United Nations.

The United States Government maintains its uncompromising support for the cause of self-determination. On various occasions, I, and other United States Delegates at the United Nations, have taken appropriate opportunities to remind the USSR and other East European states before this world forum that the peoples within their territories have the same right to self-determination which is advocated for the so-called "colonial" countries. We have urged the Soviet Government to permit the full exercise of this right and we shall continue to express this belief emphatically as the occasions arise.

Please be assured that the denial of freedom wherever it occurs remains a matter of great concern to the United States Government and to me personally. We will continue to support the just aspirations of all peoples to determine freely and peacefully the political arrangements under which they live.

Thank you, Dr. Bohdan Hnatiuk and Mr. Ignatius M. Billinsky for bringing this material to my attention on behalf of your organization.

Sincerely,

Arthur J. Goldberg

Фотокопія (поменшена) відповіді амбасадора Ґолдберґа на меморандум Секретаріяту СКВУ.

Ню Йорк. „Уряд З'єднаних Держав зберігає свою безкомпромісову підтримку справи самовизначення" — запевняє амбасадор Артур Ґолдберґ, головний репрезентант ЗДА в Об'єднаних Націях, у відповідь на передані йому матеріяли першого Світового Конґресу Вільних Українців. Ці матеріяли — як уже інформовано — були передані представниками Секретаріяту СКВУ Йосипом Лисогором, Ігнатом Білинським та д-ром Богданом Гнатюком 18-го січня ц. р. генеральному секретареві ОН У Тантові, та амбасадорові Голдберґові. У відповідь на передачу цих матеріялів амбасадор Ґолдберґ в листі з 19-го січня ц. р., скерованому до віце-президента Секретаріяту СКВУ Йосипа Лисогора, дослівно пише:

„Дорогий Пане Лисогір:

Оцим потверджую одержання копії Меморандуму до Генерального Секретаря Об'єднаних Націй від Світового Конґресу Вільних Українців, та долучену документацію. Це буде простудійоване та збережене Місією З'єднаних Держав до Об'єднаних Націй.

Уряд З'єднаних Держав зберігає свою безкомпромісову підтримку справи самовизначення. Я та інші делегати З'єднаних Держав в Об'єднаних Націях при різних оказіях використали відповідні нагоди, щоб пригадати СССР та іншим східньо-европейським державам перед цим світовим форумом, що народи в межах їхніх територій мають такі самі права на самовизначення, що їх проповідується для так званих „колоніяльних" країн. Ми закликали совєтський уряд дозволити на повне використання того права і ми продовжуватимемо рішучо висловлювати це переконання, як трапляться нагоди.

Прохаю прийняти запевнення, що заперечення волі, де б воно не трапилось, залишається справою великої турботи для Уряду З'єднаних Держав і для мене особисто. Ми продовжуватимемо підтримку справедливих аспірацій всіх народів вільно і мирно визначити політичні влаштування, в яких вони живуть.

Дякую Вам, д-рові Богданові Гнатюкові і п. Ігнатові М. Білинському за те, що довели цей матеріял до моєї уваги в імені Вашої організації".

Ювілейне Свято Державности в Шикаґо

Шикаґо. (І. М.).— В неділю, дня 21-го січня ц. р., наша Громада відзначила окремим святом — Академію 50-ліття Акту Самостійности і 49-ліття Акту Соборности України в Авдиторії Шопена. Свято, улаштоване в полудневих годинах окремо до цього вибраним Святочним Комітетом під протекторатом Ліґи АУП — Відділу УККА.

Оба гимни відіграла на початку Духова Оркестра Осередку СУМА ім. Павлушкова в Шикаґо під дир. М. Голіяна, а відтак, після короткого відкриття представником святочного Комітету, п. Марія Шпікула, секретарка Ліґи АУП., відчитала дві проклямації з приводу цього свята, а то мейора м. Річарда И. Дейлі і губернатора стейту Ілиной Отто Кернера, що їх вони попереднього тижня підписали і вручили окремій делеґації Ліґи АУП. В тій частині на сцені були приявні почесні почоти організацій з прапорами. П-ні Уляна Целевич з рамени святочного Комітету передала телеграфічні і листовні привіти від різних національних груп Шикаґа з приводу Свята, а відтак окремо привітала приявних на залі делеґатів від деяких національних груп. Головну святочну промову виголосив д-р Зенон Винницький з Клівленду, кол. політ. в'язень німецького конц-табору в Авшвіці і Матгавзені, після війни студентський і громадський діяч, в Німеччині і ЗДА. Мистецьку частину свята започаткував відомий тенор-соліст Любо Мацюк, що при фортепіяновому супроводі проф. В. Шутя відспівав 3 пісні. Атракцією свята був виступ запрошеного з Дітройту Ансамблю Капелі Бандуристок Осер. СУМА ім. Орлика з окремим літературно-музичним мон-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ризиковна гра Москви

З'єднані Держави витратили на допомогу закордонові в роках 1945-1966 105 більйонів долярів. Політичні користі для Америки з витрачення такої астрономічної суми найкраще характеризують приклади Франції, що зажадала усунути зі своєї території американські військові бази і на кожному кроці підрізує повагу Америки, — Індії, що в Об'єднаних Націях щораз частіше голосує проти Америки, та Еспанії, що будує кораблі для Кастра й постачає йому масу товарів. Москва поводиться інакше. Вона ніколи не приймала ролі добродійниці, а свою допомогу обов'язково пов'язувала із постачанням зброї, одночасно висилаючи своїх „техніків" та інструкторів. Москва спритно використовувала кожну ситуацію, щоб „вскочити" на опорожнене Америкою чи Британією місце. Так зробила вона в Єгипті, коли ЗДА допустились помилки, відкликавши свою допомогу в будові Асванської греблі, так зробила в Сирії та Іраку з відходом Франції і Британії з Середнього Сходу і тепер так робить на схід від Суезу з відходом Британії із того обширу.

Совєтський Союз, ставши завдяки союзові з Америкою в другій світовій війні і короткозорості Ф. Д. Рузвелта в Ялті світовою потугою і позбавивши Америку монополю на атомову зброю, почав змаг з Америкою у пануванні на морях. Американська Шоста фльота на Середземному морі вправді сильніша за совєтську, але постійний зріст числа совєтських підводних човнів на тому морі став уже реальною загрозою. І не Америка, а СССР всадовився у великих північноафриканських портах — в Єгипті й Альжирі. Америка зберігала сувору невтральність в громадянській війні арабів у Ємені. Але Москва зручно перейняла на себе ролю Єгипту, і тепер совєтські пілоти на совєтських бомбовиках підтримують „соціялістичний" режим в Ємені, встановивши там свою базу. З відходом Британії з Адену і з заповідженим відходом її із Сінгапуру мрія російських царів про Перську затоку та арабські джерела нафти починає прибирати реальних обрисів.

„Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 29 січня ставить цікавий запит: чи спроможний Совєтський Союз на експансію, яка сягає до Куби на заході, Південної Азії на півдні й Північної Кореї на сході? Чи СССР може дозволити собі фінансувати, озброювати й контролювати сателітні країни в Европі, Єгипет, Сирію, Ірак, Ємен, Північний В'єтнам і Північну Корею, коли комуністичний Китай став його суперником щодо лідерства в міжнародному комуністичному світі, коли европейські сателіти щораз відважніше висмикуються з-під наказів Москви і коли в самому Совєтському Союзі почав віяти вітер спротиву поліційному режимові, що все ще не визнає свободи слова й думки і тримає намордник на літературі й мистецтві.

Названий американський журнал виявляє, що саме недавно совєтське „тріо" — Косиґін, Брежнєв і Підгорний — потайки відбули у Варшаві й східньому Берліні 5-денні розмови, бо „їхні люди в Польщі й Східній Німеччині стали нервовими". Чехо - Словаччина позбулася протеґованого Москвою Новотного, Румунія з Юґославією одверто відмовились прибути на комуністичне збіговище до Будапешту. А в самому СССР почалося переслідування інтелектуалів, які домагаються більшої свободи слова. „В Україні, — читаємо в цьому американському журналі, — щонайменше 20 молодих письменників заслано без суду до таборів праці". Ґарантована совєтською конституцією справедливість, свобода віровизнання, слова і зборів, які були ще недавно в СССР поганим жартом, сьогодні стають маривом для совєтських вождів. Совєтський письменник Наум Однопозов, який втік до Лондону, відповів на запит, „чому совєтські проводирі переслідують письменників?" коротко: „Бо бояться". Він твердить, що „ще не видно познак революції в СССР", бо підпільні письменники „це патріоти, які хочуть жити, як вільні люди у своїй вільній великій батьківщині". Але „найближчє покоління може поставити свободу вище від батьківщини" . . .

Тому деякі американські політики вважають, що Брежнєв і Косиґін свідомі того, що їхні закордонні і внутрішні суперники в самому Кремлі тільки чигають, щоб використати будь-яку їхню помилку, і що вони свідомі також непевної постави европейських сателітів і власних громадян. І що тому вони будуть „поміркованими" у своїй закордонній імперській експансії. Цей розрахунок на мудрість і самокритицизм совєтських володарів може виявитись фальшивим, як це виявилось уже в історії на прикладі багатьох ненаситних диктаторів. Але й кремлівські диктатори грають ризиковну гру, якщо вони легковажать свободолюбний рух — спершу тільки інтелектуалів, згодом і широких мас, що перестануть боятися.

СЛОВО ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА КИР ЙОСИФА НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ

1. — Кожний християнин, вчений чи невчений, вбогий чи багатий, молодий чи старий, здоровий чи недужий, з приходом кожнорічного празника Христового Різдва відчуває самометно і інтуїтивно якусь радість, і то небуденну. І відчуває її правильно і неправильно, добре або зле, вірно або невірно — скажім одним словом, по - Божому, а може ще більше по-людськи. Дитина відчуває її посвоєму, незвичайною обстановою, яслами, співом, солодощами, новою одежиною, прихильнішим і ласкавішим оком батьків. Подібно і молодь, що не думає глибше, різдвяною св. Вечерею, розривками, і розвеселюваннями. Спрацьовані і струджені муж і жена відпочинком і потіхою; в святочних днях робітник і купець кращим, заслуженим заробітком — а всі пройняті надією, що буде краще і що ввесь труд недаремний, але принесе ще більший плід. З тою самою надією і піднесеним духом глядить у майбутнє і духовник і науковець і політик, і очікує зміни на краще, яке б те дотепер безвиглядне положення не було. І слушно, бо таке знам'я носить на собі Христове Різдво.

Коли з'явилися ангели найближчим людям біля народженого Христа, першим їх словом було: „Не бойтеся, се бо благовіствую вам радість велію, яже будет всім людям: яко родися вам Спас, іже єсть Христос Господь во граді Давидові" (Лк. 2, 10 сл.). Тому, як висновок з того, слідує: „Слава во вишніх Богу і на землі мир, во человіціх благоволеніє" (Лк. 2, 14). Радість, бо народився Спас, що вирятує з біди, і то всіх без виїмку, тому то радість загальна. Вона має проявлятися назовні: 1) в прославі Бога — бо слава во вишних Богу; 2) в мирі і спокою на землі — бо і на землі мир; 3) в людях благоволення — в чоловіціх благоволеніє, Бог знаходить уподобання в людях і люди будуть вдоволені з себе. А до здійснення цього треба стану душі в Божій благодаті, поєднання з Богом у щирій сповіді і злучення в добровільному св. Причасті, а тим самим і помиренням з ближнім. Тоді в душі наступає стан певности і вдоволення. Тому ангел каже: „Не бійтеся!" Що б не прийшло, — ви спокійні і щасливі, навіть смерть у такому стані не страшна! Але радости нема без миру і спокою, і тому стільки зусиль вкладає в привернення всесвітнього миру Святіший Отець Папа Павло VI.

2 — Кожний Господський, Богородичний празник і свято святих приносять велику радість для душі, але кожний іншу, чи то Різдво, чи Йордан - Богоявлення, чи Воскресення, Зісланого Духа, Благовіщення чи інші. Всі вони мають свою питому ціль і своє духове завдання в цілому церковному крузі і житті поодиноких християн. Подібно, як голоси у співі, мають свою краску, тембр; а мальовило на різних образах свій тон; і інструменти в музиці (оркестрі) свої ніжності і степенування.

Коли, отже, ходить про Різдво, то воно має за ціль піднести душу людини також у свій спосіб: — перше, не бійтеся, ви не пропали, бо оце приходить на світ Боже Дитя, Спаситель, який вирятує людей від найбільшого нещастя, Божого гніву, поєднає людину з Богом, і Він гляне вже батьківським, милосердним оком на всіх нас, не як на грішників і проступників, але як на своїх синів. А це не маловажна і не проминальна річ! Отже, перед нами сіяє велике майбутнє, і гому така радість з тої незвичайної події. Це Дитя в яслах відіграє небувалу ролю. Почне нову, переломову епоху в історії людства, і то епоху світлу і будуючу. І тому „звіщаю вам радість велику, бо народився вам Спас". Нова світла візія, нові безмежні славні гороскопи не тільки в матеріяльному, але й духовому, і то природному й надприродному, розмасі. Перед усіми разом і кожним зокрема велике майбутнє. А кого надія на краще майбутнє не радує і не підносить на дусі?

3. — Цілий характер Празника носить на собі знам'я ясности, світлости і втіхи. Могутній зазив до радости дзвенить у всіх наших різдвяних Богослуженнях, бо причина не абияка. Вичислюються славні предки Христа, носії благовісти — Божої обіцянки, від Адама почавши, праотців, царів, пророків, отців, аж до Марії і Йосифа. Три молодці в огненній печі, то прообраз Пресвятої Тройці і воплочення. „Праотец днесь вірні совершают пам'ять... Воспоєм Христа Ізбавителя... возрастивший всім жизнь. Рождество Твоє, Христе Боже наш, возсія мірові світ (світло) разума... Не остави нас, да не пожрет нас грядущая смерть Сатани! Ускори, щедрий, і потщися яко милостив на помощ нашу, яко можеши хотяй".

В кожному описі св. Церква завзиває нас до радости, втіхи, веселости, бадьорости і належного приготування, бо радуються праотці, отці, гори, холми, ріки, сонце і земля, словом в усьому кругом лунає радість: „Адам радується, Єнох веселиться і ликує Сит. Вертеп благоукрашается, радуются пророци... Слиши небо і внуши земле, се бо Син і Слово Бога і Отца приходит родитися... Готовися, Вифлеєме, отверзися всім, Едеме, красуйся, Євфрато... Возвиси твій глас, Сіоне... Готовися, вертепе, Діва приближается родити, услишите гори і холми, яко грядет Христос — незаходимоє сонце возсіяти ідет просвітити подсолнечную — срісти сего потщимся... Земля вся зрящи Божеє снисхожденіє веселися, волсхви дари мні приносят, небо свише віщает звіздою, ангели славят, пастиріє свиряюще дивляться, ясли под'ємлют, яко же престол мя огнезрачного, радуйся мати".

І так віки співали на Україні. Вся твар приготовляється і радується: „Во кимвалíх возгласим, во піснех воскликнім". І тими словами співали, звеличували наші предки од роду в рід Христове Різдво, з щирим серцем, пройняті до глибини душі вірою в Спасителя, що нам поможе.

Так у церквах на празничних богослуженнях, а виходячи додому вони виливали свій настрій і віру в колядах: „Бог Предвічний, Дивная Новина, Слава Богу заспіваймо, Тріє Царі несуть дари, Дай нам Сину в Твоїм Царстві вовік вічні жити. Дай нам гріхів відпущення. Святу Тройцю прославляймо, Богу честь, хвалу віддаймо. Нова радість стала, що на небі хвала, звізда ясна наш увесь мір осіяла. Небо і земля нині торжествують, — весело празнують. У Вифлеємі весела новина... в плоті Бога бачать. Радуйтеся всі людіє, радість з неба нам спадає", і т. д. В них висловлена уся теологія і вилoжена ціла українська душа.

4. — Якщо так підемо ми ще далі, то побачимо, що поправа людської долі і привернення щастя лежать у тих засобах і цілях, які Христос опісля вживав і установляв для миру і для одержання благодаті для душі, для праведного життя на землі і для осягнення вічного щастя. І приклад святого життя Божого Сина, і наука і чуда і пророцтва; і небо і смерть і воскресіння — це все засоби спасення.

А носієм своєї благовісти зробив Христос Церкву — установу, справді Божу. Вона триває вже 2.000 літ і має тривати до кінця віку. Коли за той час поставали і пропадали тисячі держав і народів, союзів і товариств, то вона дивним дивом стоїть непорушна, мимо всіх хуртовин, єресей і переслідувань. Якусь Божу надлюдську залізну організацію вдихнув в неї Христос, і від неї мусимо вчитися, і з неї брати собі приклад. Послух і підчинення без гніту і терору Ієрархії, свобода вірних без розгнузданя і сваволі, бо любов лучить усіх гармонійно. Наша недоля і смуток, в суті речі, спричинені браком тривкої організації. Тому глядім на Христа в яслах і звернім бачну увагу на цю високу прикмету вміння спойти. Молімся про цю любов, гармонію і гідність в наших родинах, громадах і в усьому народі. Це буде для нас основою і завдатком непроминальної радости, якої ми собі всі так дуже бажаємо. Амінь.

Христос Рождається!

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Богдан Галайчук

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ

Буенос Айрес. — Перша конференція Латиноамериканської Організації Солідарности (ОЛЯС), що відбувалася в липні та серпні минулого року в Гавані, прийняла довгу низку резолюцій, з яких одна присвячена Організації Американських Держав (ОАС), „тому гнилому американському міністерству колоній". „Так звана ОАС, — читаємо в тому тексті, була улюбленим виконавцем інтервенціоністичної політики американського імперіялізму в Латинській Америці; її єдина ціль — замаскувати перед очима латиноамериканських народів аґресивні дії ЗДА".

Якби прийняти, що ціль ОАС справді така, тоді прийшлося б ствердити, що та ціль далеко переходить практичні можливості цього органу, бо „американське міністерство колоній", коли йдеться про справність, стоїть позаду наймарнішого міністерства наймарнішої з „бананових республік".

Перш за все сама структура ОАС була абсурдна. Її найвищий орган, Міжамериканська Конференція, мав збиратися лише раз на п'ять років, а насправді не збирався від 1954 року. Цей абсурд рік тому усунули, реформуючи хартію, але це не дає основи до надто оптимістичних висновків, бо в панамериканській системі існує, сказати б, цвинтарище договорів, які не ввійшли в життя. Крім того у цій системі є низка інших недоліків, які випливають не з хартії, а просто з низького рівня праці організації, з низької якости людського матеріялу. Вказує на них, між іншим, Джон Драєр у книжці „ОАС та гемісферична криза", що її видала у 1962 р. Рада для Зовнішніх Взаємин.

Передусім він підкреслює, що „впродовж довгих років конференції та сесії ОАС мають тенденцію приймати резолюції, які вимагають широченних програм, що не мають нічого спільного з полем діяння вже існуючих органів і далеко перевищують їхні практичні можливості. Саме приготування тих резолюцій вимагає чимало часу. Багато праці, енергії та грошей вимагає їх ревізія, збоку Ради й Секретаріяту ОАС'у, як теж „похорон з належними почестями" резолюцій, що їх ніяк не можна було ввести в життя".

Друге: „Органи ОАС мають тенденцію гайнувати надто багато часу на процедуральні питання". Щоправда, той процедуралізм часто служить лише як претекст, щоб торпедувати (чи „хоронити з належними почестями") пропозиції противної сторони. Зокрема мехіканська дипломатія вживає послідовно тієї техніки, щоб устромляти патик між шприхи дяді Семові, і, зокрема, щоб потурати кастризмові під претекстом „самовизначення та неінтервенції". Але дуже часто процедуралізм виступає без ніяких задніх думок, як „мистецтво для мистецтва"; латиноамериканські дипломати люблять бабратися у формалістиці лише на те, щоб показати, які вони добрі правники.

„Можливо — приходить до висновку Драєр, — що ці тенденції міг би загальмувати сильний Секретаріят, унапрямлюючи поодинокі ради й комісії на конструктивніші шляхи. На жаль, Секретаріят ОАС сам щораз більше грузне в такого роду труднощах, не маючи як слід вишколеного персоналу". І хоч ми надто добре ознайомлені з Секретаріятом ОАС, щоб сподіватися від нього надто багато, все таки були прикро заскочені ситуацією, у якій він тепер опинився.

Генерального Секретаря ОАС вибирає на 10 років Рада цієї організації — постійний орган, що складається із амбасадорів усіх держав - членів, з осідком у Вашингтоні. Мандат попереднього секретаря, уруґвайця Хосе Мора, вигасає у травні і тому під кінець минулого року зібралася Рада, щоб вибрати його наслідника. Чотири рази відбулось голосування, і ніяк не можна було зібрати необхідної більшости 12-ох голосів. У 4-му голосуванні, яке відбулося 29 листопада, панамець Ріттер Айслян дістав 10 голосів, еквадорієць, колишній президент Ґальо Пляса — 6, а венесуелець Фалькон Брісеньо — 5. Не було сенсу продовжувати ту гру в піжмурки. Можна було сподіватися, що коли залишити членам Ради більше часу для рефлексії, вони перестануть триматися своїх кандидатів і знайдуть компромісову розв'язку. Тому відложено 5-те голосування до 12 лютого.

Ріттер Айслян дістав далеко більше голосів, ніж його два суперники; до більшости бракувало йому лише 2 голоси, тому, об'єктивно беручи, йому належався вибір. Біда в тому, що не давав він запоруки безсторонности, тим більше, що його батьківщина має затяжний конфлікт з ЗДА за каналову смугу; і що комуністи справно унапрямлюють панамський націоналізм і навіть кілька років тому зуміли спровокувати криваві сутички між панамськими маніфестантами і американською залогою. Якщо б їм це попощастило вдруге, Айсляноці важко було б зберегти безсторонність, якої вимагається від генерального секретаря ОАС. Найбільшим довір'ям Вашинґтону користується Ґальо Пляса, але одверта американська підтримка була б для нього ведмежою прислугою, і тому форсування його кандидатури взяв на себе арґентинський делеґат, подаючи її у формі компромісової розв'язки: генеральним секретарем, мовляв, нехай буде Пляса, а, як компенсату за

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА ТЕМУ ДНЯ

„Нові патріотичні групи"

Наслідник Колосової, новий голова так зв. Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном, письменник Юрій Смолич (очевидець знищення московським окупаційним режимом понад 200 українських письменників), виступив у „Літературній Україні" 22 грудня м. р. з статтею „Далекі і рідні". Стаття стосується як українців у країнах вільного світу, так і українського народу на поневоленій Батьківщині.

Виступаючи в ролі гучномовця КГБ, Ю. Смолич пише:

„За останніх кілька років на еміґрації в різних країнах... виникло вже кілька нових патріотичних груп та гуртків, що прагнуть зміцнювати зв'язки з Україною" (Ю. Смолич пропустив тут невільницький епітет „радянська"). Далі: „Цій справі вельми сприяли тріюмфальні ґастролі за кордоном українських ансамблів Вірського та Верьовки, а також і ґастролі оперного колективу та окремих співаків і музичних виконавців".

Що СССР використовує мистецтво для політичних цілей — не новина. Зате новиною є наступне „одкровеніє" підстаркуватого слуги „отечества чужого":

„І що надто важливо: за останні роки розвинули співпрацю з Товариством ряд осіб з кіл невтралістських, тобто люди, котрі заявляють себе аполітичними, не приналежними ні до проґресивних, ні до реакційних організацій". Далі йде про Україну, яка нібито стала „соціялістичною державою українського народу" і т. п.

У цьому передноворічнім „одкровенії" голова каґебівського товариства виговорився про черговий плян Москви в її боротьбі проти вільної частини українського народу: поділити три мільйони українців за кордоном на: 1) проґресивних, 2) невтралістських і 3) реакційних. Самозрозуміло, що той, хто домагається відновлення української держави, самостійної і соборної — той належить до „реакції". Хто притакує Москві — той належить до „проґресистів". А хто „знає, та мовчить", той стає особливо потрібний Москві. Плян простий: не заважайте нам робити своє діло, не протестуйте проти комунізму, навіть коли ви проти рабства, вірте навіть у Бога, але... мовчіть, будьте невтральними.

Очевидно, висунення „нових патріотичних груп", або „невтралістів" — це московський протизахід першому Світовому Конґресі Вільних Українців. Духові СКВУ ворог протиставить посилену організацію та підшукування „нових патріотичних груп" з водою в роті; він бажає, щоб, за словами Т. Шевченка, громада мовчала собі, „витріщивши очі", була аполітичною, невтральною. Адже, де „невтралізм", там і капітулянтство, а де капітулянтство — там і перемога. При чому перемога не лише над вільною частиною українського народу, а й над самим народом з німими устами. Там окупант затуляє рота засланнями в Мордовію, а тут буде намагатися затулити рота „невтралізмом".

Як на перехрестях вулиць поблизу шкіл бачимо написи для автоводіїв „Обережно, діти!", так перед власними духовними очима й сумлінням мусимо написати, згідно з духом СКВУ, що його працю благословили Владики Церков: „Обережно — невтралізм!" **(К)**

М. Швергун

СВІТЛАНИНІ КАЗОЧКИ

(1)

Шум, викликаний приїздом до Америки Світлани Алілуєвої, а пізніше її книжкою, вже трохи ущух, і час спокійно придивитись до того, що вона пише і — що значно важливіше — хоче довести своїм писанням.

Як літературний твір, „Двадцять листів до друга" не має великого значення, бо це — імітація писань російських клясиків, із зворушливими описами природи, багатослівними ліричними відступами. І, хоч Світлана заявляє себе нібито прихильницею нових течій совєтської літератури, ці її листи є типовим твором соцреалізму, бо в них оповідається не те, що було, і не те, що з погляду мистецької правди могло б статися, а те, що треба, щоб сталось з погляду якщо не партії, то особисто Світлани, як автора, що свідомо укладає події з життя її та її батька Сталіна.

Якщо відкинути орнаментику, то своєю книжкою Світлана намагається довести три речі:

— Що її мати, Надєжда Алілуєва, була ідейною комуністкою, яка не дбала за вигоди чи комфорт, а провадила життя своєї родини на малих коштах „дуже скромного" бюджету.

— Що за більшість страшних злочинів Сталіна проти народу відповідає не він, а його злий геній Берія.

— Що після смерти Надєжди Алілуєвої „нещасний" Сталін жив самітно поміж інтриґами і лестощами, у різних домах, шукаючи і не знаходячи полегші від самоти, піддаючись впливам своїх придворних, в першу чергу — Берії.

Світові і тим, хто жив у СССР, відомо, що це все було не так. Відомо, що сама Світлана в атмосфері пліток та інтриґ сталінського оточення не могла не знати правди!

Розгляньмо кожний пункт.

Образ Надєжди Алілуєвої, як ідейної комуністки, яка не хотіла використовувати становища свого чоловіка Сталіна для вигідного життя і розкоші, не витримує порівняння з тим, що розповідає про це життя сама Світлана. З її книжки виходить, що родини визначних кремлівських комуністів мали всі вигоди і розкоші коштом держави, не мусячи турбуватись за гроші, бо „пролетарська держава" постачала їм усе, що залишилось від аристократії. Постачалось це безплатно, вживалось все це безконтрольно, живились біля цього незчисленні зграї паразитів. І не мусимо забувати, що найщасливіші роки дитинства, про які згадує Світлана, це роки від 1929 до 1933 року, тобто дикі й страшні роки примусової колективізації і голоду, роки, коли шляхи на Україні були вкриті трупами, а по вулицях міст бігали безпритульні, що їх потім розстрілювало те саме ГПУ, яке висилало їх батьків на Сибір та в концентраки.

Це щасливе дитинство проминуло для Світлани або в Кремлі, або на „дачі", в колишньому маєтку нафтовика Зубалова, — одному з тих маєтків, власники яких або були вбиті, або повтікали. В Зубалові влаштовано „дачі" також для родини Мікояна, Ворошилова, Шапошнікова та багатьох інших старих большевиків. У „дачі" Мікояна лишилося все так, як покинули її власники — мармурові статуї з Італії, вітражі у вікнах, гобелени на стінах. Навколо був парк, оранжерея, стайні і тенісний корт, серед яких бавились десять внуків плодовитого Мікояна. Світлана любила бувати в цьому чудовому домі, який дістався Мікоянові „від пролетаріяту" без великих церемоній та леґальних прав.

На своїй „дачі" Сталін наказав засіяти ділянку землі гречкою, щоб бджоли мали чим живитись. Світлана не згадує, чи гречку на посів взято з фондів, відібраних від селян на Україні, перед тим, як кинули їх у пащу лютого, штучно організованого голоду. Звичайно, тоді вона не знала про голод, але вона не могла не знати про нього в 1963 році, коли писала свою книжку.

Скромна, ідейна комуністка Надєжда Алілуєва старалась дати своїм дітям таке виховання, яке мали за царя діти найбільших аристократів та мільйонерів. Кошти її не спиняли, бо постачала їх пролетарська держава, а за це Надєжда „працювала" в різних комісіях, чомусь вирішивши, що вона вже знає, що і як треба робити для керування державою, хоч була для цього так само не підготована, як і її нелюд-чоловік.

Після смерти Алілуєвої в СССР ходили уперті чутки, що вона противилась сталінським плянам примусової колективізації і підтримувала лінію Бухаріна. Це все-таки розказує, що в ній бодай трохи збереглося ще людяности чи принаймні пошани до народу, про яку всі ці партійці так багато говорили, доки не дірвалися до влади.

Але, згідно з іншими чутками, хоч Алілуєва й була проти примусової колективізації, фатальна сварка, яка привела її до смерти, була викликана залицянням Сталіна до Рози Каґанович, сестри двох кремлівських босів, про яких, до речі, Світлана майже не згадує.

Артур Шлезінґер („Атлантік", листопад м. р.) згадує книжку Єлисавети Лермоло „Обличчя жертви", в якій авторка пише, що вона, бувши в концентраційному таборі, зустрілася там з Наташею Трушиною, що працювала в домі Сталіна. Трушина розповіла Лермоло, що зараз після того, як схвильована Надєжда Алілуєва повернулася з бенкету, повернувся й Сталін і під час бурхливої сцени застрелив свою жінку. В „Новом Русском Слові" подано такі деталі з цієї книжки:

Надєжда Алілуєва сказала своїй приятельці, Поліні Жемчужиній, тоді жінці Молотова, з якою повернулась додому після бенкету: „Я не можу більше терпіти цього! Як ця особа сміє так зі мною поводитись!"

Після похорону Алілуєвої, Орджонокідзе сказав Наташі Трушиній: „Ви занадто втомлені. Вам треба відпочити". — і повіз її в Грузію, в якийсь монастир. Пізніше він ще раз відвідав її там, а потім явились енкаведисти і забрали Наташу в концентраційний табір, де вона зустрілась з Єлисаветою Лермоло.

Очевидно, хтось подбав усунути усіх можливих свідків того, що сталось у Кремлі в ту страшну ніч.

На місці буде тут згадати, що саме Каґанович був посланий на Україну наглядати за переведенням колективізації, яка призвела до голоду. Отже, впливи Каґановичів, можливо, були тоді підтримані у Сталіна впливами чар їх сестри. Як відомо, вона народила Сталінові сина, про що Світлана також не могла не знати навіть і в дитинстві.

(Далі буде)

Клівленд, Огайо

ДОПОВІДЬ Д-РА АТАНАСА ФІҐОЛЯ

9-го грудня 1967 р. доповідав тут голова Виконавчого Органу Української Національної Ради, д-р Атанас Фіґоль.

О 7-ій годині вечора в приміщенні колишнього українського банку зібралася достатня кількість українських громадян, цікавих почути з першого джерела враження з відбутого Світового Конгресу Вільних Україн ців.

Відкрив сходини голова місцевого Комітету Сприяння УНРаді п. Пономаренко, вітаючи д-ра Атанаса Фіґоля, та запрошуючи проф. д-ра Михайла Папа до переведення зборів.

Промовець підкреслив як зовсім несподіваний, але при тім надзвичайно корисний позитив — спонтанну участь католицької, православної і євангелицької ієрархії та підписання нею спільно послання до українського народу на рідних землях.

Другий позитив, це подія історичного значення, що українці в діяспорі досягли на найвищому рівні вперше згідного між собою зговорення. Натомість величезним неґативом було, що скликаний у 50-ліття національної революції Світовий Конґрес Вільних Українців був цілковито вичищений від політичного аспекту.

З черги перейшов промовець до питань дихотомії чи двогалузности та до проблем кібернетики себто системи порядкування й кермування, яка проявляється в політиці. Українська спільнота, на жаль, не становить згідливої цілости. Церковне, громадське та політичне життя йдуть своїми, зовсім окремими, від себе цілковито ізольованими шляхами. Внаслідок такого стану наступила втеча багатьох від політичного життя. Існує в нас загроза, що оскільки не наступить комунікація та інформація між складовими частинами, головно та найважливіше в партійному секторі, то рішуче мусить наступити розклад.

Принцип партійної ізоляції та замкнености страшенно для нас шкідливий, а навіть смертельно загрозливий. Мусить наступити принцип комунікації та інформації, себто принцип зговорення та спільного порозуміння між усіма політичними групами. Найвища пора докорінно знищити в нас психічну атмосферу безглуздої та прямо злочинної ізоляції на всіх полях та в усіх напрямках. Перед УНРадою стоїть відкритою тепер проблема відмолодження. Треба водночас робити підготову, щоб непартійних земляків зробити активними. Їх аж через край стало вже багато.

Розгорнути треба ресорт дослідів сучасної України. Концепція УНРади заіснувала в 1948 році в Авґсбурзі. Сучасно є всередині УНРади дев'ять угруповань, у тому два нові, через що поважніше рахувати треба сім угруповань, а поза УНРадою залишаються два середовища. Важливою справою є відновити інституцію українського передпарляменту. Головною ідеєю УНРади як державного центру є помогти батьківщині! Всякий розбрат, це тільки — заперечення того „помогти". Неґативним явищем є брак відповідної організаційної структури.

Основним завданням Виконавчого Органу Екзильного Уряду України являється необхідність довести до такої структури, яка вможливила б серед української громадськости в діяспорі — інформацію та комунікацію між усіма складовими частинами національно-свідомого українського організму, а то порозуміння і згоду з метою спільної та зорганізованої співдії. Для цього треба зголошувати до Виконавчого Органу УНРади в Мюнхені масово заяви-декларації з поданням адрес, із метою якнайшвидше вможливити утворення чи відновлення українського передпарляменту в екзилі. Контакти з батьківщиною безумовно конче потрібні, бо мусимо знати, які настрої панують у сучасній Україні та яка державна думка там перемагає.

Кінцевої перемоги не вирішить ніяке угруповання, а тільки і єдино Батьківщина (рідний край) як органічна цілість! Екзильний Уряд потребує також сильної матеріяльної бази на те, щоб могти діяти, тому рішив звернутися до свого громадянства з вимогою зголошувати разом з адресами для голосування до передпарляменту, 1% (один відсоток) заробітків працюючих, це поклик до розуму й до серця українських душ.

На запити п-нів Островського, інж. Волинця, Лещука, інж. Хроновята, Якимцева, Попеля, д-ра Гурка і д-ра Грушкевича доповнив д-р Фіґоль свою доповідь так:

За всяку ціну треба підтримати український передпарлямент, яким є УНРада, наш народоправний Уряд. За приклад візьмім собі жидів у З'єднаних Державах Америки, які підтримують Ізраїль усіма способами й засобами, морально й матеріяльно і навіть зброєю. Державна приналежність до ЗДА не є і не може бути ніякою тут нам перешкодою. Вичувається недостачу ресорту культури й освіти та церковних справ в УНРаді. Промовцеві як голові Виконавчого Органу доручено покликати до Уряду представника із ЗДА та окремо представника з Канади, а крім того утворити Політичну Раду. Діяння УНРади усправнять Делеґатури в терені. Жадна партія не сміє верховодити над патрією, себто над поняттям батьківщини, бо кожен із нас мусить шанувати погляди інших земляків, а працювати треба з'єднано і спільно. УНРада в Мюнхені вислала до Ізраїлю не ґратуляцію, як фальшиво подали відомості у нашій канадійській пресі, а склала співчуття Ізраїлеві, бо СССР видав на них присуд ґеноциду. Подібний присуд ґеноциду чи народовбивства тяжіє над Україною 50 років. Жиди внесли протест проти совєтського ґеноциду на них руками арабів. УНРада з цього приводу висловила жидам своє співчуття і підтримала їх тільки в їхнім протесті проти ґеноциду.

Для УНРади проблема патріярхату, це виключно проблема ієрархічного завершення. Світовий Конґрес Вільних Українців сказав виразно: хочемо ієрархічного завершення українських Церков! Загалом усе це — досі — внутрішні справи. Натомість зовнішні тобто закордонні справи вестиме д-р Федорончук у Римі, який має першорядні зв'язки з закордонними урядами. Це колосальних розмірів тематика. Він приїде до ЗДА й до Канади в 1968-му році.

На цьому закінчилась цінна доповідь д-ра Атанаса Фіґоля — голови Виконавчого Органу УНРади.

Подякою президії зборів д-рові Атанасові Фіґолеві за його важку роботу на становищі голови Виконавчого Органу УНРади завершено дебати в дружній атмосфері пізно вночі.

Іван Ставничий

Шикаґо, Ілл.

БІБЛІОГРАФІЯ УКРАЇНІКИ ТА АҐЕНЦІЯ ДЛЯ ПРОДАЖУ УКРАЇНІКИ АМЕРИКАНСЬКИМ БІБЛІОТЕКАМ

Як попередньо так і цього року Головна Управа Товариства Українських Бібліотекарів Америки влаштувала зустріч бібліотекарів з українськими учасниками конвенції американської Асоціяції Вчителів модерних мов в Шикаґо. Цьогорічна зустріч відбулася вечором 27-го грудня в приміщенні відомої в Шикаґо „Народньої Гостинниці".

В зустрічі, що відбулася при чаю і солодкому, взяло участь 19 осіб, в більшості приїжджих.

Першою точкою програми була доповідь проф. д-ра Ярослава Рудницького про історію української бібліографії в Канаді. Доповідач дав цілий перегляд канадійської бібліографії, починаючи від першого заклику львівського НТШ присилати всі канадійські українські публікації до бібліографічного опису до НТШ аж до останніх часів та ствердив, що бажаним завершенням тої праці була б бібліографія української канадійської бібліографії та індексування українських канадійських періодиків.

Опісля представив історію створення української Наукової Ради у Вільному Світі. Обговорюючи її завдання, доповідач ствердив, що було б добре приступити до збирання і публікації бібліографії україніки в діяспорі. Підготовчі праці треба перевести якнайскорше, щоб перший випуск тої бібліографії міг вийти перед другим Світовим Конґресом Вільних Українців. Над цим проєктом розвинулася широка дискусія, зокрема над тим, хто повинен цю працю провадити та очолювати.

У висліді оживленої виміни поглядів зібрані дійшли до переконання, що справою збирання бібліографії україніки в діяспорі повинен зайнятися як одним з аспектів своєї діяльности Український Бібліографічно-Довідковий Центр, а до часу його урухомлення Товариство Українських Бібліотекарів з Америки, яке повинно підібрати собі відповідний штаб співробітників з Америки та Европи. Перший період, який повинен бути охоплений цією бібліографією, повинні бути роки 1965 - 1970. На думку проф. Я. Рудницького видавання Бібліографії Україніки в діяспорі повинно бути під патронатом Української Наукової Ради у Вільному Світі.

У відповідь на голоси в дискусії автор цього звіту подав до відома зібраним, що чимало справ, порушених дискутантами, передбачається в пляні праці Українського Бібліографічно - Довідкового Центру, над створенням якого Т.У.Б.А. працює. Ця справа є на добрій дорозі.

Між іншим, цей плян передбачає колекцію бібліографій поодиноких українських авторів без огляду на те, в якій мірі і на яку тему їхні твори писані. Цей проєкт мав би охоплювати всі площі української думки у вільному світі. Ту саму мету має запроєктований Т.У.Б.А. довідник українських професіоналістів у Вільному Світі. В програмі праць УБДЦентру є також бібліографія української бібліографії.

Розвинулася жива дискусія над справою УБДЦентру та його фінансового забезпечення. Автор цього допису підчеркнув брак зрозуміння для цієї справи як зі сторони громадянства так зі сторони українських громадських установ у Вільному Світі.

Жива дискусія розвинулася також над справою відновлення публікації бібліографічного журналу „Українська Книга", який, на думку проф. Я. Рудницького, також повинен бути під опікою Української Наукової Ради у Вільному Світі, бо це притягнуло б до неї співробітників з усіх українських наукових установ у Вільному Світі.

Дальшою справою, яка викликала живу дискусію, була справа створення аґенції для централізованого продажу україніки американським університетським та публічним бібліотекам. Тепер, як ствердив автор цього звіту, справа закупу україніки до американських бібліотек стоїть дуже погано, зокрема тому, що в нас немає порядних каталогів україніки.

Всі зібрані погодилися, що така аґенція конечна, і що її функції повинна обняти котрась з українських книгарень на американському континенті. Ця книгарня мусіла б відповідати певним вимогам, мати багатий асортимент книжок — також із радянської України, щоб покупець міг централізовано полагоджувати закупи всієї україніки, видавати періодично каталоги, які відповідали б стандартам американського книгарського ринку, та давати скору і солідну обслугу. Дискутовано ріжні можливості розв'язки цієї проблеми і висловлено побажання, щоб підготовкою цієї справи зайнялася Головна Управа Т.У.Б.А.

На загал дискусія в усіх вичислених повище справах була ділова і було б побажаним, щоб подібні зустрічі відбувалися і в інших місцевостях при нагоді різних конвенцій, в яких беруть участь українці.

Д-р Роман Верес

Президент домагається, щоб Сенат ратифікував договір в справі пшениці

Вашингтон. — Президент Джансон вимагає, щоб Сенат ратифікував минулорічний міжнародний договір, ціллю якого є стабілізувати ціни на пшеницю та дати, як пише Президент у зверненні до Сенату, „американським фармерам додаткову опіку проти зменшення цін". Цей договір заключено минулого року і в серпні 1967 його підписала в Римі більшість представників тих держав, які імпортують і експортують пшеницю. Цей договір визначає мінімальні і максимальні ціни на пшеницю на світовому ринку і то на вищому рівені, як у міжнародному договорі про пшеницю з 1962-го року. Президент підкреслює, що новий договір — це новий крок до стабілізації рільничої економіки в цій країні та до поліпшення платничого балянсу з закордоном. Президент сподівається, що новий договір задоволить американських фармерів.

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ

(Продовження зі стор. 2-ої)

це, нехай середньоамериканські держави (які солідарно підтримували Айсляна) запропонують заступника генерального секретаря.

Здавалось, що арґентинська формула дозволить вийти ОАС із сліпої вулички, але та надія виявилась передчасною. Ріттер Айслян, як панамський амбасадор, зажадав 3 січня негайно скликати Раду на надзвичайне засідання. Рада зібралася 8 січня. Причину того несподіваного скликання вияснив він журналістам: „Появилися поголоски, буцімто я готов відкликати свою кандидатуру, згідно з якоюсь компромісовою формулою. Мені і багатьом людям у Панамі та в інших країнах видаються ті поголоски дивними, тому саме, для виснення ситуації, зажадав я скликати Раду".

На засіданні Ради Айслян зайняв аґресивну поставу, висуваючи обвинувачення, що, мовляв, він став жертвою інтриги. Його виступ викликав гостру реакцію низки амбасадорів. Хоч Ріттер Айслян не назвав нікого на ім'я, було очевидно, хто допустився тої „інтриги", і тому перший виступив арґентинець, енерґійно обстоюючи право кожного члена ради шукати компромісового виходу з імпасу. Чілійський амбасадор скваліфікував виступ панамського товариша як нетактовну спробу робити пресію в користь своєї кандидатури шляхом загальникових обвинувачень. А костаріканський амбасадор поставив під знак питання підтримку панамського кандидата в ім'я середамериканської солідарности. Коста Ріка, мовляв, підтримувала його кандидатуру з власної ініціятиви, вона не вважає себе зв'язаною ніяким середньоамериканським бльоком.

Неповажний спектакль в ОАС хороктеристичний для рівня цієї організації, як теж для загальної характеристики зрілости латиноамериканської еліти.

У своїй філіпіці проти „інтриг" Айслян покликався, в обороні своєї кандидатури, на досить дивний арґумент: „Я дістав широку й ентузіястичну підтримку збоку Національної Асамблеї, як теж збоку уряду своєї країни", — так, немовби постава Конґресу та уряду одної з країн континенту — і то одної з найменших — була міродатною при обсаді найвищого посту континентальної організації. З аналогічним критерієм підходить венесуельський міністер закордонних справ, Равль Нас. Він заперечив 9 січня обвинувачення Ріттера Айсляна, і використав ту нагоду для пропаґанди в користь свого земляка, Фалькона Брісені: „Наша країна вважає його за ідеального кандидата на пост генерального секретаря, бо це людина талановита, добрий адміністратор та досвідчений дипломат".

На перший погляд такі заяви справляють враження дешевенького національного егоцентризму, насправді ж мотив ще скромніший: те, що в галицькому жарґоні звалося „коритом". Постава Айсляна не вимагає коментарів: він такий подратований, бо оце висмикується йому добре платна посада, яку він займав би продовж років. Міністер Равль Нас теж такий поступливий тому, що змагається за добру посаду для свого приятеля Брісені, який, можливо, є його свояком, можливо однодумцем, а можливо обіцяв йому віддячитись за ту цінну прислугу.

Таким способом поширився на ОАС підхід, притаманний для обсади внутрішньодержавних постів: з одного боку „спойл систем", широко відомий колись і в ЗДА, тобто розподіл добре платних державних посад між членів партії, яка перемогла у виборах, а з другого боку — звичайний непотизм. Такий шкурницький підхід, з легковаженням об'єктивних кваліфікацій, є причиною незадовільного рівня публічної адміністрації у більшій частині латиноамериканських країн, у добі, коли завдання держави щораз поширюються і вимагають щораз більше фахового знання.

Сумним парадоксом є те, що обсада генерального секретаріяту в ОАС не легша, ніж обсада генерального секретаріяту в ОН.

Республіканські члени Конґресу критикують звернення Президента про Стан Унії

Вашинґтон. — 8 республіканських сенаторів і 9 конґресменів на телевізійній стації СіБіЕс, відповідаючи на звернення Президента про Стан Унії, гостро критикували демократичний Уряд, закидаючи йому те, що в країні відбуваються вуличні заворушення, що збільшується число злочинів та що збільшується інфляція. В ділянці закордонної політики республіканські критики вбачають зменшення впливів та престижу ЗДА. Стація СіБіЕс відступила республіканцям одну годину на відповідь Президентові. На думку республіканців президент Джансон не доцінює того невдоволення, яке панує в цілій країні. Америка, твердять республіканці, потребує нового провідника, який знайшов би військову перемогу у В'єтнамі та зайняв би сильне протикомуністичне становище супроти комунізму у світі, та рішуче виступив би проти злочинів та заворушень в цій країні і зменшив би урядові видатки. В минулих роках відповідали Президентові республіканські провідники в Конґресі сенатор Еверет МекКінлі Дірксен та конґресмен Джеральд Р. Форд. Цього року в телевізії промовляли президент Д. Д. Айзенгавер, сенатори Кухел, Персі та Ґріффін і конґресмени Форд, Матіяс, Лерд, Буш та інші.

ЛАТИНІЗОВАНУ ЦЕРКВУ НА ЛЕМКІВЩИНІ ЗНОВУ ВІДДАЛИ УКРАЇНЦЯМ

Газета „Карпатська Русь", що виходить у Йонкерсі, Н.Й., карпатським наріччям, надрукувала в числі з 5 січня листа священика-місіонера з Лемківщини у „народовій" Польщі. В тому листі, вітаючи адресата з наближенням Різдва Христового і Нового 1968 року, священик Юрій Крисяк повідомив, між ін.: „Пересилаю Вам також знимку церкви св. Василія Великого в селі Конечна..." та зазначає, що ту церкву „поляки обернули уже на костел, але удалось мені отобрати", цебто повернути її справжнім власникам — не латинникам.

Наукове Т-во ім. Шевченка в ЗДА

повідомляє у глибокому смутку,
що 19 січня 1968 року згинув трагічною смертю

сл. п.

Д-р МИКОЛА МОСТОВИЧ

член НТШ, професор фізики університету Луісвилл, Кентакі, науковець та суспільний і громадський діяч.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

ВШ. Родині Покійного, Управа НТШ в ЗДА складає цією дорогою щирі слова співчуття.

Ділимося сумною вісткою, що 17-го січня 1968 року померла в Західній Німеччині на 69-му році життя

ЄВГЕНІЯ САНКІВСЬКА

довголітній викладач мови й літератури в середніх школах на рідній землі та в українській гімназії в Ганновері.

Разом з Приятелями та Учнями Покійної, розкиданими по цілому світі, схилімо голови над її свіжою могилою.

В. РОСІНСЬКА, РЯБОКОНІ,
О. СОЛОВЕЙ, Д. МЕЛЬНИК

Ділимося дуже болючою вісткою з Приятелями і Знайомими,
що у вівторок, 23-го січня 1968 р. о 4-ій годині ранку,
по довгій і тяжкій недузі упокоїлася в Бозі
наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБУСЯ

АНАСТАСІЯ Н. КАЛИНИЧЕНКО

Про що повідомляють горем прибиті:

ЧОЛОВІК ПОКІЙНОЇ, ДОЧКА, ЗЯТЬ і ВНУЧКА

Похоронні відправи відбулися:

ПАНАХИДИ — в середу, 24-го січня, в четвер, 25-го січня, в п'ятницю, 26-го ц. р. о год. 7-ій веч., в похоронному заведенні Володимира В. Бойка в Бостоні при 654 Commins Highway Mattapan, Mass.

ПОХОРОН — в суботу, 27-го січня 1968 р. о 10-ій год. ранку — Заупокійна Літургія в Українській Православній Церкві св. Андрія, при 24 Orchard Hill Road, Jamaica Plain, Mass.

По відправі Тіло поховано на цвинтарі Forest Hills Cemetery, Jamaica Plain, Mass.

СТЕФАН КОВАЛЬЧУК

(Посмертна згадка)

Сумна вістка рознеслася по околиці Міннеаполісу, що в четвер вечором 21-го грудня 1967 помер на удар серця Стефан Ковальчук на 50-році свого життя. Ще того дня помогав своїй хворій дружині порядок робити в хаті перед святами, та пішов до праці. Дві години пізніше, родину повідомлено, що він нагло помер на серцевий удар.

Стефан Ковальчук народився 1917-го року в селі Увисла повіт Гусятин. В році1934-ім приїхав до Канади. Він не загубився в чужім незнанім морю, але ціле своє життя в Канаді та Америці служив і допомагав, чим міг, своєму українському народові.

В листопаді 1939 р. одружився з Марією Кормило в Канаді і разом з дружиною

Сл. п. Стефан Ковальчук

переселився до Міннеаполісу, Міннесота, де і життя своє скінчив.

В подружньому житті був добрим мужем, відданим батьком дітей своїх та приятелем кожного, хто знав його. Був релігійний, національно свідомий, не стидався ніде свого рідного українського походження. Свідомий українець, щирий жертводавець на всякі добродійні цілі, все ввічливий, з усіма жив у згоді. За те всі його шанували і любили.

Пам'ятаю, як нові поселенці прибули до парафії української католицької церкви св. Константина в Міннеаполісі. Покійний Стефан старався кожному допомогти: знайти помешкання, працю, давав харчі, одежу. Покійний був найближчим приятелем нашим і помічником всім потребуючим. Лишав серед дня роботу і їхав з нами, де було треба, ніколи не взяв одного цента за свою щиру поміч, не раз і дуже коштовну тяжку працю. Коли покійний довідався, що хтось захворів і пішов до шпиталю, то він перший був з своєю дружиною Марією в хорого, щоб подати слово потіхи і розради.

В товаристві був веселий, у кожнім домі радо бачений, як гість, який вносить в хату погідний і веселий настрій, — дарма, що в родинному житті дуже тяжко переживав нещастя і муки своєї вірної жени Марії, напівспаралізованої.

Покійний Стефан полишив у глибокому смутку хвору дружину Марію, доньок Варвару, замужню Йонг, Стефанію, яка кінчає цього року коледж, зятя Едвіна Йонга, брата Михайла з дружиною Анною, а також багато близької родини в Америці, Канаді і в Україні.

Похоронні обряди почалися в п'ятницю 22-го грудня. Панахиду відправив парох о. д-р Степан Кнап. Співав церковний хор. Каплиця була переповнена людьми, які прибули віддати останню прислугу покійному. В суботу 23-го грудня, по відправі в похороннім заведенню, тіло перевезено до церкви св. Константина. Всч. о. д-р Степан Кнап в супроводі вівтарної дружини відслужив заупокійну Службу Божу і Панахиду та виголосив прощальне слово. Прощав покійного від вдови Марії, доньок, зятя, брата, братової, родини, знайомих та від парохіян церкви св. Константина. Не одна сльоза покотилася з очей присутніх.

Похоронна валка, коло 80 авт, товаришила домовині на цвинтар „Гетсемані", де поховано тлінні останки бл. п. Стефана Ковальчука. Увесь час співав церковний хор під управою інж. Євгена Карпяка.

З цвинтаря всі повернули до хати покійного, де мали спільну перекуску, що приготовили добрі жінки.

Зять покійного Едвін висловився з признанням для українців, котрі вміють пошанувати і відпровадити на вічний спочинок своїх членів. Він сказав, що ще такого похорону не бачив в своїм житті.

Теодор Федоришин

Пассейк, Н. Дж.

ТОВАРИСТВО ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКР. КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

1-го жовтня 1967 р. в Пассейку в укр. кат. школі відбулися організаційні збори „Товариства Прихильників Патріярхату", які відкрив молитвою Всечес. о. парох В. Білинський, а відтак з'ясував присутнім ціль зборів. Після нього редактор В. Пасічняк, як представник Краєвої Управи „Тов. Прихильників Укр. Патріярхату" представив історію розвою патріярхатів від найдавніших часів та їх велику ролю не тільки в структурі церковної організації, але також і в політичному житті. Потребу утворення патріярхату і його значення для нас глибоко розумів і Слуга Божий Митр. Кир А. Шептицький. Щойно постанови II-го Вселенського Ватиканського Собору прилюдно і врочисто потверджують патріярхальний устрій для Східніх помісних Церков, як традиційної форми їхньої управи з виразним бажанням, щом були встановлені нові патріярхати там, де потрібно. З тією постановою Собору тісно зв'язане прохання наших укр. Соборових Отців до Собору, прилюдно предложене, в імені всіх членів нашого Укр. Єпископату в часі II-ої сесії Собору 1963 р. Митрополитом Кир Йосифом Сліпим, щоб Собор узяв під увагу виїмкові заслуги нашої геройської і многострадальної Церкви для Вселенської Церкви й її величезні потреби в сьогоднішньому її положенні та створив для неї окремий Укр. Кат. Патріярхат. — Таким чином, ми — українці, зможемо успішно працювати над обновленням Христової Церкви через спільну синодальну дію цілого укр. єпископату під одним ієрархічним Верховним Проводом одної Укр. Католицької Церкви.

Вкінці прелеґент заявив, що і укр. нарід повинен сказати своє слово у справі патріярхату. Розуміння збереження соборности й утвердження одного Проводу Церкви в її патріярхальному устрою — це вимога, потреба й конечність нашого часу для того, щоб нам Богом дані і Ватиканом признані права для Укр. Церкви ніхто не топтав та не легковажив її вірних. Отже всі ми мусимо підтримати далекосяжні задуми Великого Сина України й Подвижника Укр. Церкви, Голову Синоду Її Єпископів, Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Кир Йосифа Сліпого та разом із ним „бажати великого"! — У живій і цікавій дискусії взяла участь більшість присутніх. На питання про становище наших поодиноких Митрополитів і Єпископів та монаших чинів у справі патріярхату о. В. Білинський і ред. В. Пасічняк дали дуже вичерпні інформації. На тих же зборах вибрано Управу „Товариства" в такому складу:

о В. Білинський — почесний голова, д-р Бих — діючий голова, інж. М. Кливак — містоголова, д-р Грабарчук — містоголова, І. Рудакевич — секретар, Я. Петрик — скарбник, О. Ничка — організац. референт і Олена Бобиляк — пресова референтка.

Контрольна Комісія: д-р Д. Свистун, інж. Т. Рудницький і В. Медвідь.

21 жовтня 1967 р. на засіданні Управи „Товариства" ред. В. Пасічняк начеркнув напрямні праці, а саме: на ширших сходинах мирян ознайомлювати їх із проблемами патріярхату. Тому то голова „Товариства" д-р Бих скликав ширші сходини 17 грудня 1967 року в Укр. Централі, на які укр. громадяни м. Пассейку й околиці прибули чисельно, де із зацікавленням і повним зрозумінням прослухали інформативної доповіді ред. Пасічняка, та взяли живу участь у дискусії. Там же пригадано ще раз, що й сьогодні гонитель християн, російський безбожницький уряд, уживає всіх посередніх заходів, щоб не допустити до обнови й до юрисдикційної єдности Укр. Церков закордоном та до їх єрархічно-правного зв'язку з Матірною Церквою в Україні, використовуючи у своїй дипломатичній стратегії екуменічну прихильну настанову провідників західніх християн до місійних можливостей на „совєтській" території, обильно скропленій кров'ю християн-українців.

Олена Бобиляк
прес. рефер.

Ювілейне Свято Державности в Шикаґо

(Закінчення зі стор. 1-ої)

тажем, присвяченим Українській Національній Революції 1917-1920 рр., підготований її мистецьким керівником Петром Потапенком. Публіка, що по береги виповнила авдиторію, нагороджувала щораз виконавців і її керівника грімкими оплесками. На додаток „капелянки" відспівали декілька народних пісень зі свойого багатого репертуару. В одній з пісень виступив принагідно як соліст тенор Л. Мацюк. В літерат. музичному монтажі деклямували Христина Липецька і Віра Потапенко, а солістками були Мирослава Брездень, Галина Кравченко, Лідія Казанівська.

Від наймолодших деклямувала вірш про 22-ий Січень 8-літня М. Слободян (Курси Українознавства Учительської Громади). На закінчення Духова Оркестра СУМА ім. Павлушкова під управою дир. М. Голіяна відіграла в'язанку стрілецьких маршів та закінчила піснею „Не пора" в новій аранжеровці для оркестри Д. Поповича. Сцену прикрашувала окрема декорація, що зображувала Софійський Собор і його площу в Києві.

З 1-ГО СІЧНЯ ПРИБИРАЛЬНИЦІ БУДУТЬ ОДЕРЖУВАТИ 60 КАРБОВАНЦІВ НА МІСЯЦЬ

Як про велике свято, повідомила „Радянська Україна" з 23-го січня, що від 1 січня 1968 р. ґардеробниці, прибиральниці та ін. обслуга буде одержувати 60 карбованців (біля 60 дол.) заробітньої платні на місяць. Для зразка подаємо, що середньої якости черевики коштують в УССР від 7 до 15 карбованців, а доброї якости — 25 і вище. Щоб замаскувати ганебно низькі заробітки трудящих „на порозі комунізму", газета вдається до політики так зв. великих цифр. Напр., у Києві, на „банно-пральному комбінаті", де не відомо, скільки людей працює, „гардеробниці і прибиральниці, які тепер одержуватимуть 60 карбованців на місяць, до своєї січневої зарплати додадуть 1,545 карбованців."

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

„ЗРАДНИКИ БАТЬКІВЩИНИ"

З нагоди 50-ліття поета В. Швеця „Молодь України" з 17 січня надрукувала декілька його писань, в тому й вірш „Молодим поетам", який стосується, як видко із змісту, українських поетів за кордоном. Пишучи про бійця-совєтчика, який загинув десь біля Альп, у боротьбі з фашистами, В. Швець повчає притримуватись аполітизму:

„Він сам виносить присуди і вироки.
І дуже часто пробачає він
в багатострунні молодої лірики
фальшивий тон, облудний передзвін...
Ви тільки слова словом не пораньте
і не змішайте з кров'ю клейма.
Та й це пробачить він. Але не крийте
від нього вчинку, злого, беззаконного,
коли зухвало хтось, упавши, вийде
з-під прапора, з-під нашого — червоного.
Все клеєне розпорошиться в друзки.
Загусне кров наснагою борні
і нуртуватиме в джерелах музики
протестом проти змови і брехні.
В далеких Альпах затріщить граніт,
і вас оглушать громові розряди,
бо й мертве серце батька — динаміт —
синам ніколи не прощає зради."

МОВЧАЗНІ МОЛОДІ КІНОМИСТЦІ

„Молодь України" з 21-го січня: „На черговій редакційній п'ятниці гості „Молоді України", студенти кінофакультету Київського театрального інституту ім. Карпенка-Карого, більшість часу помовчували. Звичайна з таких випадках для журналістів атмосфера зацікавленої дискусії, — запитань, відповідей, інколи суперечок, — цього разу не виникала. Розмова „не клеїлась..." Виявилось, що „молоді мистці мріють про створення в недалекому майбутньому професійного Українського театру пантоміми" і що вони цікавляться „освоєнням тематики українського вертепу". Не дивниця, що розмова не клеїлась, адже представники агітаційно-комсомольської газети чекали від молоді чого іншого.

НЕВЕСЕЛІ ІГРАШКИ ДЛЯ ДІТЕЙ

Описуючи іграшку коня-гойдалку, „Радянська Україна" з 17-го січня зазначила, що її зроблено за методою „тяп-ляп": деревина не обстругана, колючки з неї самі лізуть у тіло...": „Донецький велосипедний завод випускає і дитячі велосипеди. Та такі погані, що відповідні організації вже тричі перепиняли їм доступ до магазинів. Знаючи про це, Донецький культторг завіз дитячі велосипеди з Миколаївського заводу. А коли перевірили їх якість, то виявилось, що всі вони браковані. А серед велосипедів Полтавського промкомбінату при перевірці кожен другий виявився бракованим. Тепер промкомбінат переведено на особливий режим здачі цієї продукції. Коли ж, зрештою, зникнуть іграшки-потвори, що лякають і травмують дітей?"

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 10-го ЛЮТОГО 1968 р.

ШИКАГО, Ілл. Місячні збори 220 Відд. о год. 7-ій веч. в приміщенні Союзового Дому. Проситься всіх членів прибути на збори, а місячних членів, проситься вирівнювати свої вкладки кожного місяця на час. Будуть обговорювані важні справи. — Д. Овчарчин, гол., І. Мелнишин, секр.

НЕДІЛЯ, 11-го ЛЮТОГО 1968 р.

ТОРОНТО, Онт., Канада. Річні загальні збори 432-го Відділу о год. 3-ій по пол. в залі УНО при 297 Каледж вул. У програмі зборів крім відчитання протоколу з попередніх Річних Зборів і звітування чл. відділової Управи, буде після уділення абсолюторії вибір нової Управи, Контр. Комісії і Комітету Хворих. Запрошується всіх членів Відділу. — Р. Вавров, гол., В. Піньковський, секр.

ДІТРОЙТ,Міш. Збори Т-ва ім. І. Франка — 146 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі Укр.-Амер. Осередку, 2965 Карпентер вул. На порядку нарад дуже важливі справи, тому приявність кожного чл. обов'язкова і конечна. Рівночасно пригадуємо, що чл. повинні вплачувати свої чл. вкладки на час, щоб Управа Відділу могла так само на час висилати зібрані вкладки до Головної Канцелярії УНС. — Ст. Хом'як, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл — 336 Відділ о год. 1-ій по пол. під ч. 5720 Стейт Рд. в школі св. Йосафата. На річних зборах вибрано нову управу: В. Шмагло, предс., М. Кілярський, заст., Г. Кісіль, фін. секр., П. Калинчук, заст., М. Савчак, М. Пелюшкевич і Олена Степанек — Контр. Комісія, Г. Кісіль — надзиратель хворих, В. Шмагло, делеґат до Злучених Організацій. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 5942. Мавполюд іде до села...

"LET ME GO TO THE VUDU VILLAGE ALONE," SAID THE APE-MAN. "PERHAPS I CAN SETTLE THINGS PEACEFULLY."
"BUT WHAT IF YOU CAN'T?" ARGUED BILL. "THEY COULD TORTURE YOU--KILL YOU!"
"IF I DON'T RETURN BY TOMORROW," TARZAN REPLIED GRIMLY, "THEN YOU CAN BRING YOUR HUNTERS TO THE VILLAGE--TO AVENGE MY DEATH!"

— Дозвольте мені самому піти до села вюдю, — сказав мавполюд. — Можливо, що я зможу мирно полагодити справу.

— Але що буде, як ви не зможете? — арґументував Білл. Вони можуть вас торturувати... або вбити!

— Якщо я не вернуся до завтра, — відповів похмуро Тарзан, — тоді ви зможете привести своїх ловців до села... Щоб помстити мою смерть!